

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงาน
ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

The Relationship between Corporate Social Responsibility and Firm Performance of
Listed Companies on The Stock Exchange of Thailand

นางสาวสุชาดา ตีรอด¹

ดร.พลวัฒน์ เลิศกุลวัฒน์²

ดร.สุธาวลัย พุกษ์อำไพ³

¹นิสิตปริญญาโท คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ 10900

²คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ 10900

³คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ 10900

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยปี พ.ศ. 2556 – 2557 รวม 385 บริษัท โดยวัดความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาสาระจากข้อมูลการปฏิบัติตามแนวทางการรับผิดชอบต่อสังคมในรายงานประจำปี และวัดผลการดำเนินงานโดยอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น อัตรากำไรสุทธิ กำไรต่อหุ้น และ Tobin’s Q โดยมีปัจจัยควบคุมได้แก่ ขนาดของบริษัท อายุบริษัท และประเภทอุตสาหกรรม ซึ่งผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติตามความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก ดังนั้นผู้บริหารควรให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการจัดกิจกรรมอย่างเพียงพอพร้อมกันนั้นยังพบว่า กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ไม่ใช่ตัวเงิน ซึ่งนักลงทุนสามารถนำมาใช้เพื่อประกอบการตัดสินใจในการลงทุนได้อีกด้วย

คำสำคัญ : ความรับผิดชอบต่อสังคม , ผลการดำเนินงาน , ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Abstract

The objective of this study is to examine the relationship between corporate social responsibility and firm performance of companies listed on the Stock Exchange of Thailand between 2014 and 2015, 385 firms in total. The content analysis is applied to measure the corporate social responsibility based on the information from annual report while the firm performances are measured by return on assets, return on equity, net profit margin, earnings per share, and Tobin's Q. Controlling by firm size, firm age, and industry groups, the results show positive relationship between corporate social responsibility and firm performance.

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

Therefore, these findings could encourage the management team to allocate sufficient resources for CSR activities. Moreover, CSR activities should be considered as another non-financial factor for investment decision.

Keywords: Corporate Social Responsibility, Firm Performance, the Stock Exchange of Thailand

บทนำ

การพัฒนาทั่วโลกทำให้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก และผลจากการพัฒนาทำให้เกิดการขยายตัวของการลงทุน และการอุปโภคบริโภคของประชาชนก็เพิ่มขึ้นด้วย รวมถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในปริมาณที่สูงขึ้น จนทำให้เกิดปัญหาทางสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาการใช้แรงงานเด็ก ปัญหาความปลอดภัยของผู้บริโภค ปัญหาโลกร้อน ปัญหาขาดแคลนน้ำมัน เป็นต้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้กระตุ้นให้ผู้คนทุกกลุ่มในสังคมเกิดความตระหนักและเริ่มให้ความสำคัญกับการดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมหรือเรียกว่า Corporate Social Responsibility (CSR) ซึ่งเชื่อว่าเป็นตัวสะท้อนถึงความมีคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำเนินธุรกิจ ที่นอกจากจะมุ่งสร้างมูลค่าเพิ่มของกิจการให้แก่ผู้ถือหุ้น หรือการมุ่งเน้นกำไรสูงสุด แต่เป็นการคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียของกิจการซึ่งประกอบไปด้วย ผู้ถือหุ้น พนักงาน ลูกค้า ผู้ขาย ปัจจัยการผลิต องค์กรหรือชุมชนในท้องถิ่น โดยแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมมีจุดกำเนิดมาตั้งแต่ ค.ศ. 1908 และในปี ค.ศ.1976 องค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (The Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) ได้กำหนดแนวทางการดำเนินธุรกิจของบริษัทที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนระหว่างประเทศต้องมีการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งการกำหนดแนวทางดังกล่าวได้รับการตอบรับจากบริษัทต่างๆ เป็นอย่างดี โดยในกลุ่มประเทศสมาชิก OECD ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วได้นำแนวทางดังกล่าวไปใช้ในการกำกับดูแลกิจการเพิ่มเติมในแต่ละประเทศ ต่อมาได้มีการประชุมเพื่อปรับปรุงและกำหนดแนวทางและข้อปฏิบัติในการดูแลและป้องกันผลกระทบจากการประกอบธุรกิจของบริษัทธุรกิจข้ามชาติอีกครั้งในปี ค.ศ. 2000 และนำไปสู่กระแสการให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคมระหว่างประเทศ โดยไม่จำกัดว่ากิจการที่ดำเนินการจะต้องเป็นสมาชิก OECD โดยในประเทศไทยทางตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ให้ความสำคัญต่อความรับผิดชอบต่อสังคมควบคู่ไปกับการดำเนินธุรกิจหลัก ด้วยตระหนักว่าการที่ธุรกิจจะเติบโตได้อย่างยั่งยืนต้องดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม และเพื่อเป็นการแสดงเจตนารมณ์ที่ชัดเจนของตลาดหลักทรัพย์ฯ ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมอย่างต่อเนื่อง จึงได้จัดตั้งมูลนิธิตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยขึ้นในปี พ.ศ. 2549

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าความรับผิดชอบต่อสังคมจะคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียขององค์กรและน่าจะเป็นปัจจัยเกื้อหนุนต่อการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน แต่หลายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นก็ก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายที่เพิ่มสูงขึ้นซึ่งอาจกระทบกับผลการดำเนินงานของกิจการในปัจจุบัน ดังนั้นจึงมีความ

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

พยายามที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมและผลการดำเนินงานของกิจการ ซึ่งผลการศึกษาเชิงประจักษ์ยังไม่สามารถให้ข้อสรุปที่แน่ชัด เช่น Tsoutsoura (2004) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ดังกล่าวโดยใช้ข้อมูลของบริษัท จดทะเบียนในกลุ่มดัชนี S&P500 ระหว่างปี ค.ศ.1996 - 2000 พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานด้านการเงินของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญ ในส่วนของประเทศไทยมีการศึกษาโดย ธนกร ทองทวีลาภ (2553) ซึ่งไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมและผลการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) แต่พบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมและ ผลการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ในขณะที่ บุรณภพ สมเศรษฐ์ (2554) ทำการศึกษาข้อมูลบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในช่วงพ.ศ. 2553 – 2554 พบว่า มีเพียงความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับ ROA ในขณะที่ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการจ้างงานและชุมชนไม่มีความสัมพันธ์ใดๆ กับผลการดำเนินงานของกิจการ ในขณะที่ บุชบา นุชิตภาพ (2551) พบว่า ระดับของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทในกลุ่มบริการมีความสัมพันธ์เชิงลบกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการศึกษาเชิงประจักษ์ข้างต้นจะเห็นได้ว่า แม้จะมีการศึกษาความสัมพันธ์ดังกล่าวแล้วในอดีตและปัจจุบันยังไม่สามารถหาข้อสรุปที่แน่ชัดได้ สำหรับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มุ่งเน้นให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ตระหนักถึงความสัมพันธ์ของความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างต่อเนื่อง และในปี พ.ศ. 2557 คณะทำงานส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนได้มีการปรับปรุงเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม โดยถูกระบุให้เป็นหัวข้อหนึ่งที่บริษัทจดทะเบียนจะต้องรายงานต่อสาธารณะ ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งผลการศึกษา พบว่า เมื่อควบคุมขนาดของบริษัท อายุบริษัท และประเภทอุตสาหกรรม การปฏิบัติตามความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก ดังนั้นผู้บริหารควรให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการจัดกิจกรรมอย่างเพียงพอ พร้อมกันนั้นยังพบว่ากิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ไม่ใช่ตัวเงินซึ่งนักลงทุนสามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจในการลงทุนได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

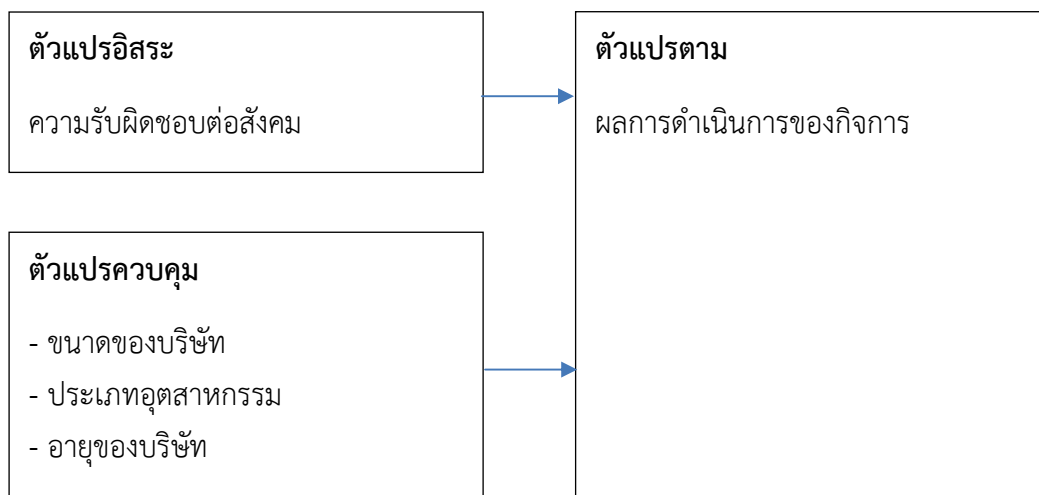
การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

ขอบเขตงานวิจัย

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีข้อมูลในส่วนของความรับผิดชอบต่อสังคมในรายงานประจำปี และมีข้อมูลผลการดำเนินงานระหว่างปี พ.ศ. 2556 - 2557 ครบถ้วน นอกจากนี้ไม่รวมถึงบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน

วิธีดำเนินการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา เนื่องจากยังไม่สามารถหาข้อสรุปถึงทิศทางความสัมพันธ์ที่แน่ชัดระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมและผลการดำเนินงานของกิจการ และในการวัดผลการดำเนินงานของกิจการนั้น มีการใช้ตัววัดที่หลากหลาย เช่น อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) (Tsoutsoura 2004) อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) (Balabanis, Phillips and Lyall, 1998) อัตรากำไรสุทธิ (NPM) กำไรต่อหุ้น (EPS) และ Tobin’s Q (Wisuttorn Jitree, 2558) ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ จึงใช้ตัววัดผลการดำเนินงานทั้ง 5 ตัว และนอกจากนี้ ยังพบว่าปัจจัยอื่นที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของกิจการ ได้แก่ ขนาดของบริษัท (อภิชาติ โตรุ่ง, 2553) อายุของบริษัท (อัญชลี ทศนวงศ์, 2553) และประเภทอุตสาหกรรม (Wisuttorn Jitree, 2558) ดังนั้น จึงกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ซึ่งการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานของกิจการสามารถกำหนดเป็นสมการถดถอยเชิงพหุ (Multiple regression) ได้ดังนี้

$$PERF_{it} = \beta_0 + \beta_1 CSR_{i,t} + \beta_2 SIZE_{i,t} + \beta_3 AGE_{i,t} + \sum_{j=4}^9 \beta_j D_{1-6,i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

เมื่อ $PERF$ = ผลการดำเนินงานของกิจการ ซึ่งวัดโดย ROA, ROE, NPM, EPS และ Tobin’s Q
 CSR = ระดับความรับผิดชอบต่อสังคม

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

SIZE = ขนาดของบริษัท โดยวัดจากค่าลอการิทึมของสินทรัพย์รวมของบริษัท
AGE = อายุของบริษัท โดยกำหนดให้เป็นเวลาตั้งแต่บริษัทได้เข้าจดทะเบียนในตลาด

หลักทรัพย์

แห่งประเทศไทย (วัดจากจำนวนปี)

D₁₋₆ = ประเภทของอุตสาหกรรม กำหนดโดยตัวแปรหุ่น 6 ตัว (D₁ – D₆) แสดงถึง อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง อุตสาหกรรมบริการ อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภค บริโภค อุตสาหกรรมทรัพยากร อุตสาหกรรมเทคโนโลยี อุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรม ตามลำดับ และกำหนดให้อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมเป็นฐาน

สำหรับการวัดความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น กำหนดเกณฑ์การปฏิบัติตามแนวความรับผิดชอบต่อสังคม พ.ศ. 2551 โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาสาระจากข้อมูลในรายงานประจำปีผ่านกระดานข่าวการซึ่งแบ่งออกเป็น 8 หัวข้อหลัก และ 50 หัวข้อรองครอบคลุมความรับผิดชอบต่อสังคม 8 ด้านดังนี้ 1. การกำกับดูแลกิจการที่ดี 2. การประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรม 3. การเคารพสิทธิมนุษยชนและการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม 4. ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค 5. การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม 6. การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม 7. การเผยแพร่การดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคม และ 8. การจัดทำรายงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้ ถ้ามีการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติความรับผิดชอบต่อสังคมในแต่ละหัวข้อรอง จะได้รับ 1 คะแนน แต่ถ้า ไม่มีจะ ได้รับ 0 คะแนน (คะแนนรวม 50 คะแนน)

ข้อมูลผลการดำเนินงานของกิจการ ขนาดของบริษัท อายุของบริษัท เก็บรวบรวมจากฐานข้อมูล Data stream และข้อมูลประเภทอุตสาหกรรม อ้างอิงจากการจัดกลุ่มอุตสาหกรรมตามตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ระดับความรับผิดชอบต่อสังคม

ระดับความรับผิดชอบต่อสังคม (ร้อยละของคะแนนรวมที่ได้)	ระดับ	จำนวนตัวอย่าง (Firm-year)	
		ความถี่	ร้อยละ
มากกว่า 80	มากที่สุด	174	22.60
70 - 79	มาก	257	33.38
60 - 69	ปานกลาง	263	34.16
50 - 59	น้อย	61	7.92
น้อยกว่า 50	น้อยที่สุด	15	1.95

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

รวม

770

100.00

จากตารางที่ 1 แสดงระดับความรับผิดชอบต่อสังคมซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับตามร้อยละของคะแนนรวมที่ได้รับ พบว่า บริษัทส่วนใหญ่มีการปฏิบัติตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในช่วงร้อยละ 60 – 69 รองลงมาอยู่ในช่วงร้อยละ 70 – 79 ซึ่งใน 2 กลุ่มนี้คิดเป็นร้อยละ 67.54 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (520 ตัวอย่าง) ในขณะที่มีร้อยละ 22.60 ของกลุ่มตัวอย่างที่มีการปฏิบัติตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมมากกว่าร้อยละ 80 และมีเพียงร้อยละ 1.95 ของกลุ่มตัวอย่างที่มีการปฏิบัติตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมไม่ถึงร้อยละ 50 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า บริษัทส่วนใหญ่ให้ความสำคัญและมีการปฏิบัติตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ

กำหนดให้ ROA คืออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์, ROE คืออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น, NPM คืออัตรากำไรสุทธิ, EPS คือกำไรต่อหุ้น, Tobin’s Q คือมูลค่าของบริษัท, SIZE คือ ขนาดของบริษัท, AGE คือ อายุของบริษัท, PROP คือ อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง, SERVICE คือ อุตสาหกรรมบริการ, CONS คือ อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค, RESOURCE คือ อุตสาหกรรมทรัพยากร, TECH คือ อุตสาหกรรมเทคโนโลยีและ AGRI คือ อุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรม

ตัวแปรต้นและ ตัวแปรควบคุม	ตัวแปรตาม: ผลการดำเนินงานของกิจการ				
	ROA	ROE	NPM	EPS	Tobin's Q
C	-28.88 (3.249)	-130.282 (18.239)	-76.959 (17.251)	-8.576 (2.276)	0.672 (0.634)
CSR	0.451*** (0.036)	1.566*** (0.202)	0.663*** (0.191)	0.088*** (0.025)	0.0213*** (0.007)
SIZE	0.873*** (0.244)	3.956*** (1.367)	4.57 (1.293)	0.355** (0.171)	-0.102** (-0.007)
AGE	-0.118*** (0.042)	-0.131 (0.234)	-0.106 (0.222)	0.151*** (0.029)	0.008 (0.321)
PROP	-2.187* (1.153)	-17.352 (6.474)	-5.764 (6.123)	-2.071** (0.808)	0.322 (0.225)
SERVICE	-0.527	-5.210	-4.171	-0.260	1.064***

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

	(1.111)	(6.236)	(5.898)	(0.778)	(0.217)
CONS	-4.287*** (1.465)	-5.480 (8.222)	-16.908** (7.776)	-2.655*** (1.026)	0.482* (0.286)
RESOURCE	-2.654** (1.550)	-5.794 (8.699)	-11.333 (8.228)	-0.931 (1.085)	0.453 (0.302)
TECH	0.676 (1.439)	0.793 (8.077)	-3.424 (7.639)	-1.720* (1.008)	0.725*** (0.281)
AGRI	1.973 (1.406)	2.924 (7.895)	0.558074 (7.467)	-1.850* (0.985)	0.584** (0.274)

ค่าที่แสดงบรรทัดแรกคือ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยและค่าที่แสดงในวงเล็บคือ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการถดถอย โดยกำหนดให้ * หมายถึงนัยสำคัญระดับ 0.10 ** หมายถึงนัยสำคัญระดับ 0.05 และ *** หมายถึงนัยสำคัญระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาพบว่าความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานของกิจการซึ่งวัดด้วย ROA, ROE , NPM , EPS และ Tobin’s Q อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Orlitzky, Schmidt and Rynes (2003) ที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ของผลการดำเนินงานทางสังคม/สิ่งแวดล้อมของบริษัทกับผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัท พบว่าผลการดำเนินงานด้านสังคมมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัท เช่นเดียวกับ Tsoutsoura (2004) ซึ่งได้ทำการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจกับผลการดำเนินงานทางการเงินโดยศึกษาลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจกับผลการดำเนินงานทางการเงิน โดยผลการศึกษาพบว่าความสัมพันธ์ของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานด้านการเงิน

ธนกร ทองวิลาภ (2553) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรกับการปฏิบัติงานทางการเงินวัดโดยอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) กรณีศึกษา : บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมและผลการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมและผลการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ในขณะที่บุรณภพ สมเศรษฐ์ (2554) ทำการศึกษาข้อมูลบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในช่วงพ.ศ. 2553 – 2554 พบว่า มีเพียงความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับ ROA ในขณะที่ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการจ้างงานและชุมชนไม่มีความสัมพันธ์ใดๆ กับผลการดำเนินงานของกิจการ

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

ขนาดของบริษัท พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ ROA , ROE และ EPS แต่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับ Tobin’s Q ในขณะที่อายุของบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงลบกับ ROA แต่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ EPS และนอกจากนี้ ผลการศึกษาพบว่า ระดับความรับผิดชอบต่อสังคมมีความแตกต่างกันในบางกลุ่มอุตสาหกรรม ซึ่งผลการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า การปฏิบัติตามความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานของบริษัท กล่าวคือบริษัทที่มีการปฏิบัติตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมมากมีแนวโน้มที่จะมีผลการดำเนินงานดีกว่าบริษัทที่มีการปฏิบัติตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมน้อย เมื่อควบคุมด้วยขนาดของบริษัท อายุของบริษัท และประเภทอุตสาหกรรม

อภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2556 - 2557 ซึ่งผลการศึกษาพบว่า เมื่อควบคุมขนาดของบริษัท อายุบริษัท และประเภทอุตสาหกรรม การปฏิบัติตามความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก กล่าวคือบริษัทที่มีการปฏิบัติตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมมากมีแนวโน้มที่จะมีผลการดำเนินงานดีกว่าบริษัทที่มีการปฏิบัติตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมน้อย ซึ่งผลการศึกษาที่ได้นี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Waddock and Graves (1979), Orlitzky, Schmidt and Rynes (2003) และ Wisuttorn Jitree (2558) ซึ่งสนับสนุนทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย หรืออาจกล่าวได้ว่า ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและสร้างความพอใจต่อบุคคลที่มีอิทธิพลต่อบริษัทนอกเหนือจากผู้ถือหุ้น ซึ่งได้แก่ พนักงาน ลูกค้า ผู้ขายปัจจัยการผลิต องค์กรชุมชนในท้องถิ่น เนื่องจากกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มหรือบุคคลเหล่านี้มีผลต่อผลการดำเนินงานของกิจการ

ดังนั้น ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการจัดกิจกรรมอย่างเพียงพอ พร้อมกันนั้นยังพบว่ากิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ไม่ใช่ตัวเงินซึ่งนักลงทุนสามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจในการลงทุนได้อีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคม โดยผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม และต้องมีการจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม เนื่องจากผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าบริษัทที่มีการปฏิบัติตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมมากมีแนวโน้มที่จะมีผลการดำเนินงานดีกว่าบริษัทที่มีการปฏิบัติตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมน้อย นอกจากนี้ ในการพิจารณาเลือกหลักทรัพย์ลงทุน นอกจากพิจารณาผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงินโดยตรงแล้ว การพิจารณาระดับการให้ความสำคัญหรือนโยบายเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมถือเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ไม่ใช่ตัวเงินที่สามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุนได้

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

ผลการศึกษาครั้งนี้มีข้อจำกัดเรื่องระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา เนื่องจากคณะกรรมการส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียน ได้มีการปรับปรุงเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม โดยถูกระบุให้เป็นหัวข้อหนึ่งที่บริษัทจดทะเบียนจะต้องรายงานต่อสาธารณะ ในปี พ.ศ. 2557 ทำให้สามารถทำการศึกษาความสัมพันธ์ของความรับผิดชอบต่อสังคมและผลการดำเนินงานในระยะสั้นเพียงอย่างเดียว ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรพิจารณาช่วงระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาที่ยาวนานขึ้น หรือขยายกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาไปยังบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI

เอกสารอ้างอิง

ชนกร กรทองทวีลาภ. 2553. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรกับการปฏิบัติงานทางด้านการเงินวัดค่าโดยผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE). สารนิพนธ์ปริญญาโท สาขาบัญชี, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บุษบา นุชิตภาพ. 2551. ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในดัชนี 100 ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบัญชี, มหาวิทยาลัยบูรพา

บุรภาพ สมเศรษฐ์. 2554. ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรและขนาดองค์กรกับผลการดำเนินงานทางการเงิน. การศึกษาค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต สาขาบัญชี, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อภิชาติ ไตรรุ่ง. 2553. ความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนกรรมการอิสระกับค่าตอบแทน กรรมการ กรณีศึกษา: บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในกลุ่ม SET 100. การค้นคว้าอิสระปริญญาโท สาขาวิชาการบัญชี, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อัญชลี ทศนวงศ์. 2553. ความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนกรรมการอิสระและกรรมการ ตรวจสอบค่าตอบแทนของผู้บริหาร และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบัญชี, มหาวิทยาลัยบูรพา

Balabanis, G., Phillips, H.C., J. Lyall. (1998). Corporate social responsibility and economic performance in the top British companies: are they linked? *European Business Review*, 98 (1). 25-44

Bammer, S., C. Brook, and S. Pavelin. (2006). Corporate Social Performance and Stock Returns: UK Evidence from Disaggregate Measures, *Financial Management*, 35(3), 5-25

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

- Orlitzky, Marc, Frank L. Schmidt, and Sara L. Rynes (2003). **Corporate Social and Financial Performance: A meta-analysis.** *Organization Studies*,
- Tsoutsoura. (2004), *Corporate Social Responsibility and Financial Performance*. Retrieved from, http://responsiblebusiness-new.haas.berkeley.edu/documents/FinalPaperonCSR_PDFII.pdf.
- Waddock, S.A. and Graves, S.B. **The corporate Social Performance-Financial Performance Link.** *Strategic Management Journal*, Vol.18:4. (1997) : 303 – 319
- Wisuttorn Jitaree. 2015. **Corporate Social Responsibility Disclosure and Financial Performance: Evidence from Thailand.** Doctor of Philosophy thesis, School of Accounting, Economics and Finance, University of Wollongong